

SVAR PÅ INTERPELLATION ANGÅENDE LÄKEMEDELSBRIST

Barbro Larsson (C) frågar i en interpellation

Har du någon uppfattning om hur många patienter i Västmanland som drabbas av bristen på läkemedel?

Vad tänker du göra för att minimera att bristen drabbar patienterna?

Hur säkerställer du att läkarna ej skriver ut läkemedel som det är brist på?

Svar

Regionens system för läkemedelsanvändning medger inte någon uppskattning av antal patienter som drabbas av bristen på läkemedel. En central och dagligen uppdaterad lista över läkemedelsbrist förvaltas av Läkemedelsverket. Den omfattar för närvarande (den 7 november) 561 poster.

Listan uppdateras dagligen med kortare eller längre bristsituationer. Därför skulle även kännedom om hur många patienter som ordinerats något av dessa läkemedel inte spegla vilka som verkligen drabbas. Vi kan dock konstatera, att bristproblematiken ökat under senare år och nu utgör ett stort problem för patienter samtidigt som det tar stora resurser i anspråk från vården.

Viktigast är att vidta åtgärder när det gäller brister som riskerar att skada patienter. Det uppdraget ligger hos Enheten för sjukvårdsfarmaci och Läkemedelskommittén, som samlar information från nationell nivå och vid behov har dialog med berörda enheter inom den västmanländska sjukvården.

I fallet med bristsituation av blodproppslösande läkemedel (Metalyse/Actilyse) sker en samordning av fördelning av dessa läkemedel via SKR men Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har också satt samman en grupp för att löpande följa upp verksamheternas behov samt diskutera eventuella möjligheter att använda andra läkemedel eller licensläkemedel.

För att säkra läkemedelsförsörjningen i Sverige relaterat till covid-19, har alla 21 regioner och SKR etablerat en nationell modell för inköp och fördelning av läkemedel. Det säkrar en kontinuerlig försörjning av läkemedel till vården vid eventuella bristsituationer eller störningar i leveranskedjan.

I nuläget finns en buffert i regionerna av ett stort antal läkemedel som bedömts som kritiska för behandling av inlagda patienter med covid-19. Jag anser att

Region Västmanland aktivt ska delta i att utveckla denna nationella modell för att minimera att läkemedelsbristen drabbar patienterna.

Ansvar för att kommunicera bristsituationer till förskrivarna ligger hos respektive läkemedelsföretag samt Läkemedelsverket. Statistik från Läkemedelsverket för de tre första kvartalen 2022 visar att 63 % av alla restanmälningar sker samma dag som restsituationen uppstått eller senare. Endast 3 % av anmälningarna sker två månader innan restsituation uppstår.

Enligt läkemedelslagen ska restanmälan ske så snart som möjligt, dock senast två månader innan förväntad start. Anmälningsplikten gäller restsituationer som förväntas pågå i minst tre veckor och om restsituationen kan medföra patientsäkerhetsrisker ska även mer kortvariga restsituationer anmälas.

I databasen för läkemedel (FASS) finns information om aktuella restsituationer, med länk till Läkemedelsverkets information. Regeringen har i år gett Läkemedelsverket i uppdrag att förbättra omvärldsbevakning och informationsgivning kopplat till bristsituationer för läkemedel (<https://www.regeringen.se/regeringsuppdrag/2022/03/uppdrag-om-omvarldsbevakning-i-fraga-om-tillgang-pa-lakemedel-och-medicintekniska-produkter-i-syfte-att-forebygga-och-hantera-bristsituationer/>).

Det kan tilläggas, att bristproblematiken inte elimineras med bättre faktaunderlag vid förskrivning. Eftersom brister uppstår fortlöpande, kan ett läkemedel vara restnoterat vid uthämtning även om det var tillgängligt vid förskrivning, eftersom recepten har en giltighetstid på 12 månader. Viktigt i sammanhanget är därför, att patienterna har möjlighet till snabb kontakt med sin vårdgivare i situationer med brist, där det inte heller finns utbytbara läkemedel att tillgå.

Ett sätt att minska risken för akut läkemedelsbrist är att förbättra lagerhållningen av läkemedel. Detta gäller på nationell, regional och individuell nivå vilket framgår av utredningen om hälso- och sjukvårdens beredskap (SOU 2021:19).

Därmed kan riskerna vid kortare bristsituationer minskas och tid för individuell hantering under längre bristsituationer ökas.

Mer behöver göras för att minimera bristen såväl på global, som nationell, regional och individnivå. Även Region Västmanland behöver se över rutinerna. I en sådan översyn är det viktigt att tänka brett och se exempel som finns bland regionerna, men också i nya nationella samarbeten. Där det som gjorts inom SKR för att säkra läkemedelsförsörjningen i Sverige relaterat till covid-19 är ett gott exempel.

Jag kommer ha tät dialog med enheten för sjukvårdsfarmaci och Läkemedelskommittén för att vara uppdaterad kring eventuella brister och åtgärder som skulle behöva vidtas på kort såväl som lång sikt.

Därmed anser jag att interpellationen är besvarad.

Malin Gabrielsson (KD)

Regionråd